

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

Кафедра анатомії та фізіології

Нормальна анатомія

галузь знань – 22. Охорона здоров'я

спеціальність – 227. Фізична терапія, ерготерапія

факультет фізичної терапії, ерготерапії

Розробник : доцент Гриньків М.Я.

Залікові вимоги

1. Історія анатомії.

2. Анатомія як наука. Предмет нормальної анатомії, завдання, методи дослідження і значення.

3. Загальний план будови організму людини.

4. Будова клітини.

5. Тканини організму людини.

6. Поняття про органи, системи органів, апарати та блоки органів.

7. Опорно-руховий апарат (будова, функції, відносна маса).

8. Скелет (загальний план будови, функції).

9. Кістка як орган (будова, хімічний склад, ріст, розвиток); класифікація кісток.

10. Види з'єднань кісток скелета.

11. Будова і класифікація суглобів. Осі обертання та рухи в суглобах.

12. Кістки голови. Шви. Скренево-нижньощелепний суглоб.

Череп як ціле.

13. Пояс верхньої кінцівки (кістки, суглоби, рухи).

14. Хребтовий стовп (відділи, вигини).

15. Будова хребця. Особливості будови хребців різних відділів хребта.

- 16.З'єднання хребців. Рухи хребта.
- 17.Ребра. Груднина. Грудна клітка (будова, форма, функції).
- 18.Кістки вільної верхньої кінцівки.
- 19.Плечовий суглоб.
- 20.Ліктьовий суглоб. З'єднання кісток передпліччя.
- 21.Променево-зап'ястковий суглоб.
- 22.Кисть (кістки, суглоби, рухи).
- 23.Тазовий пояс, таз, з'єднання кісток таза між собою і з хребтом.
- 24.Кістки вільної нижньої кінцівки.
- 25.Кульшовий суглоб.
- 26.Колінний суглоб. З'єднання кісток гомілки.
- 27.Надп'яtkово-гомілковий суглоб.
- 28.Стопа (кістки, суглоби, склепіння). Методи аналізу склепінь стопи.
29. Особливості будови скелету дітей і підлітків.
30. Особливості будови скелету осіб літнього віку.
31. Вікові особливості суглобів осіб різних вікових груп.
- 32.М'яз як орган (будова, форма, взаємозв'язок з органами інших систем).
- 33.Рухова функція м'язів.
- 34.Топографічні та функціональні групи м'язів. Антагонізм і синергізм м'язів при фізичних вправах.
35. М'язи голови та шиї.
36. М'язи тулуба. Будова стінок черевної порожнини. Черевний прес.
М'язи тазового dna.
37. ФГМ, які виконують рухи хребта, вдих, видих, натужування.
- 38.М'язи поясу верхньої кінцівки, плеча, передпліччя, кисті. Синовіальні піхви сухожилків кисті.
- 39.ФГМ верхньої кінцівки.
- 40.М'язи таза, стегна, гомілки, стопи. Синовіальні піхви сухожилків стопи.
- 41.ФГМ нижньої кінцівки.

42. Морфологічні особливості скелетних м'язів дітей, підлітків і осіб літнього віку.

43. Основи поняття про адаптацію організму людини до фізичних навантажень.

44. Морфологічні прояви адаптації до фізичних навантажень кісток і їхніх з'єднань.

45. Морфологічні прояви адаптації до фізичних навантажень скелетних м'язів.
Механізм робочої гіпертрофії м'язів.

46. Зовнішні та внутрішні сили при руховій діяльності людини.

47. Сила м'язової тяги та її характеристики.

48. Рівновага, стійкість тіла і фактори, що їх визначають.

49. Важіль і його компоненти у людини. Умова рівноваги важеля.

50. Види важелів опорно-рухового апарату.

51. Анатомічна класифікація спортивних рухів і положень тіла.

52. Види роботи м'язів.

53. Анатомічний аналіз вправи "кут в опорі на брусах".

54. Анатомічний аналіз вправи "вис на прямих руках".

55. Анатомічний аналіз вправи "опора лежачи лицем донизу".

56. Анатомічний аналіз вправи "стрибок у довжину з місця".

57. Анатомічний аналіз вибраної спортивної вправи.

Екзаменаційні вимоги

1. Історія анатомії.

2. Анатомія як наука. Предмет нормальної анатомії, завдання, методи дослідження і значення.

3. Загальний план будови організму людини.

4. Будова клітини.

5. Тканини організму людини.

6. Поняття про органи, системи органів, апарати та блоки органів.

7. Опорно-руховий апарат (будова, функції, відносна маса).

8.Скелет (загальний план будови, функції).

9.Кістка як орган (будова, хімічний склад, ріст, розвиток); класифікація кісток.

10.Види з'єднань кісток скелета.

11.Будова і класифікація суглобів. Осі обертання та рухи в суглобах.

12.Кістки голови. Шви. Скренево-нижньощелепний суглоб.

Череп як ціле.

13.Пояс верхньої кінцівки (кістки, суглоби, рухи).

14.Хребтовий стовп (відділи, вигини).

15.Будова хребця. Особливості будови хребців різних відділів хребта.

16.З'єднання хребців. Рухи хребта.

17.Редра. Груднина. Грудна клітка (будова, форма, функції).

18.Кістки вільної верхньої кінцівки.

19.Плечовий суглоб.

20.Ліктьовий суглоб. З'єднання кісток передпліччя.

21.Променево-зап'ястковий суглоб.

22.Кисть (кістки, суглоби, рухи).

23.Тазовий пояс, таз, з'єднання кісток таза між собою і з хребтом.

24.Кістки вільної нижньої кінцівки.

25.Кульшовий суглоб.

26.Колінний суглоб. З'єднання кісток гомілки.

27.Надп'яtkово-гомілковий суглоб.

28.Стопа (кістки, суглоби, склепіння). Методи аналізу склепінь стопи.

29. Особливості будови скелету дітей і підлітків.

30. Особливості будови скелету осіб літнього віку.

31. Вікові особливості суглобів осіб різних вікових груп.

32.М'яз як орган (будова, форма, взаємозв'язок з органами інших систем).

33.Рухова функція м'язів.

34.Топографічні та функціональні групи м'язів. Антагонізм і синергізм м'язів при фізичних вправах.

35. М'язи голови та шиї.
36. М'язи тулуба. Будова стінок черевної порожнини. Черевний прес.
М'язи тазового дна.
37. ФГМ, які виконують рухи хребта, вдих, видих, натужування.
38. М'язи поясу верхньої кінцівки, плеча, передпліччя, кисті. Синовіальні піхви сухожилків кисті.
39. ФГМ верхньої кінцівки.
40. М'язи таза, стегна, гомілки, стопи. Синовіальні піхви сухожилків стопи.
41. ФГМ нижньої кінцівки.
42. Морфологічні особливості скелетних м'язів дітей, підлітків і осіб літнього віку.
43. Основи поняття про адаптацію організму людини до фізичних навантажень.
44. Морфологічні прояви адаптації до фізичних навантажень кісток і їхніх з'єднань.
45. Морфологічні прояви адаптації до фізичних навантажень скелетних м'язів.
Механізм робочої гіпертрофії м'язів.
46. Зовнішні та внутрішні сили при руховій діяльності людини.
47. Сила м'язової тяги та її характеристики.
48. Рівновага, стійкість тіла і фактори, що їх визначають.
49. Важіль і його компоненти у людини. Умова рівноваги важеля.
50. Види важелів опорно-рухового апарату.
51. Анатомічна класифікація спортивних рухів і положень тіла.
52. Види роботи м'язів.
53. Анатомічний аналіз вправи "кут в опорі на брусах".
54. Анатомічний аналіз вправи "вис на прямих руках".
55. Анатомічний аналіз вправи "опора лежачи лицем донизу".
56. Анатомічний аналіз вправи "стрибок у довжину з місця".
57. Анатомічний аналіз вибраної спортивної вправи.

58. Нутрощі: системи і їх функціональне значення. Будова порожнистих і паренхіматозних органів.

59. Ротова порожнина та її органи. Носова порожнина.

60. Глотка, стравохід, шлунок.

61. Тонка кишка.

62. Товста кишка.

63. Печінка, жовчний міхур, жовчні протоки.

64. Підшлункова залоза..

65. Гортань, трахея, бронхи.

66. Легені.. Легеневий ацинус. Плевра.

67. Органи сечової системи. Нирки, їх топографія та будова. Нефрон.

68. Чоловічі статеві органи.

69. Жіночі статеві органи.

70. Залози внутрішньої секреції.

71. Очеревина; розміщення органів відносно очеревини.

72. Середостіння, його частини й органи.

73. Вікові особливості нутрощів.

74. Зміни розміщення і будови нутрощів при фізичних навантаженнях.

75. Серце (зовнішня будова, розміщення, проекція на передню поверхню тіла).

76. Будова стінок серця. Перикард.

77. Камери серця і їх сполучення. Клапани. Кровообіг серця.

78. Провідна система серця. Вегетативна іннервація серця.

79. Схема кровообігу і руху лімфи.

80. Будова стінок артерій, вен, капілярів і основні закономірності їх розміщення.

81. Кровообіг шиї та голови.

82. Кровообіг черевної порожнини. Ворітна вена.

83. Кровообіг верхніх кінцівок.

84. Кровообіг нижніх кінцівок.

85. Місця вислуховання пульсації артерій і їх притискання при кровотечі.

86. Демонстрація підшкірних вен і напрямку руху крові.
87. Великі лімфатичні протоки. Демонстрація на собі розташування лімфатичних вузлів і напрямку руху лімфи на шиї, кінцівках, тулубі.
88. Органи лімфатичної системи.
89. Вікові особливості органів серцево-судинної та лімфатичної систем.
90. Морфологічні зміни в серцево-судинній та лімфатичній системах під впливом фізичних навантажень.
91. Нервова система. Частини, відділи, органи, тканина, клітини.
92. Спинний мозок. Розміщення і зовнішня будова.
93. Сіра речовина спинного мозку, клітини, ядра.
94. Біла речовина спинного мозку, провідні шляхи.
95. Довгастий мозок, клітини, ядра.
96. Задній мозок. Будова мозочка. Міст.
97. Середній мозок, його структури і ядра.
98. Проміжний мозок, ділянки, структури.
99. Кінцевий мозок. Зовнішня будова півкуль (борозни, закрутки, частки).
100. Кора великих півкуль. Клітинна будова. Локалізація функцій у корі.
101. Базальні ядра.
102. Симпатична нервова система.
103. Парасимпатична нервова система.
104. Нерви головного мозку.
105. Спинномозкові нерви, їх утворення та гілки.
106. Сплетення, їх утворення, розміщення, нерви і зони їх іннервації.
107. Вікові особливості нервової системи і зміни її органів під дією фізичних навантажень.
108. Органи чуття та їх зв'язок з аналізаторами.
109. Шкіра. Аналізатор шкірних відчуттів.
110. Око. Зоровий аналізатор.
111. Вуха. Слуховий і присінковий аналізатори.
112. Аналізатор м'язово-суглобових відчуттів (руховий).

113. Антропометрія, правила, інструментарій, антропометричні точки.
114. Вимірювання поздовжніх, поперечних і обводових розмірів тіла.
115. Фізичний розвиток людини, його показники та методи оцінювання.
116. Склад тіла, його показники та методи визначення.
117. Конституція людини. Основні конституційні схеми.

Рекомендована література

Базова

1. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Ф. В.Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9682?mode=full>

2. Гриньків М. Я. Навчальний посібник для лабораторних занять і самостійної роботи з курсу «Нормальна анатомія» для студентів факультету фізичної терапії та ерготерапії / М. Я. Гриньків, Т. М.Куцериб , Ф. В.Музика. – Л.: ЛДУФК, 2018. – 223 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

3. Гриньків М. Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології).: Навч. Посіб. / Гриньків М. Я., Вовканич Л.С., Музика Ф. В. // – Львів, 2015. – 304 с.

Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10958?mode=full>

4. Спортивна морфологія: навч. посібник / авт. кол. Музика Ф. В., Вовканич Л.С., Гриньків М. Я., Маєвська С. М., Куцериб Т. М. // за ред. Музики Ф. В. - Л., ЛДУФК, 2015. – 204 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

5. Гриньків М. Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять/ М. Я. Гриньків, Ф. В. Музика, С. М. Маєвська, Т. М. Куцериб – Л.: ЛДУФК, 2015. – 128 с.

Режим доступу:

<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5578/1/%D0%9C%D0%A3%D0%97%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%A4%D0%95%D0%94%D0%86%D0%A0%20%D0%92%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%AC%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A7.pdf>

6. Спортивна морфологія: навч. посібник / за ред. Музики Ф. В. – Л., ЛДУФК, 2011. – 160 с. **Режим доступу:** <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Додаткова

1. Анатомия человека / Под ред. М. Р. Сапина. – М.: Медицина, 1987. – 480 с.

2. Музика Ф. В. Тестові завдання з дисципліни «Анатомія людини» / Ф. В. Музика, Е. Ф. Кулітка, М. Я. Гриньків – Л.: ЛДУФК, 2012. – 130 с.

Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11459>

3. Очкуренко О. М. Анатомія людини / О. М. Очкуренко, О. В. Федотов. – К.: Вища школа, 1992. – 334 с.

4. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / М. Ф. Иваницкий. – М.: ФиС, 1985. – 544 с.

5. Анатомия человека / Под ред. В. И. Козлова. – М.: ФиС, 1987. – 463 с.

6. Функціональна анатомія / За ред. Я. І. Федонюка, Б. М. Мицкана. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2007. – 552 с.

7. Свиридов О. І. Анатомія людини / О. І. Свиридов. – К.: Вища школа, 2001. – 427 с.

8. Коляденко Г. І. Анатомія людини / Г. І. Коляденко. – К.: Либідь, 2004. – 384 с.

9. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека / Р. Д. Синельников – М.: Медицина, 1978.

10. Липченко А. Я. Атлас нормальной анатомии человека / А. Я. Липченко, Р. П. Самусев. – М.: Медицина, 1989.

Інформаційні ресурси

1. Навчальний посібник для лабораторних занять з анатомії людини. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

2. Фонд навчальної літератури бібліотеки ЛДУФК. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

3. Методичні розробки для самостійної роботи. Режим доступу:

<http://repository.ldufk.edu.ua/>

4. Електронні та паперові примірники текстів лекцій з дисципліни "Анатомія людини".

Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

5. Тестові завдання з анатомії людини. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

6. Ресурси Інтернет. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>